

LATVIJAS REPUBLIKAS UN AUSTRĀLIJAS LĪGUMS SOCIĀLĀS DROŠĪBAS JOMĀ

Latvijas Republika un Austrālija (turpmāk – „Puses”),

vēloties stiprināt abu valstu pastāvošās draudzīgās attiecības,

un

vēloties noregulēt attiecības starp abām valstīm sociālās drošības pabalstu un personu pakļautību sociālās drošības jomā,

ir vienojušās par sekojošo:

I nodaļa

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1.pants Termini

1. Līgumā, ja vien vispārējais konteksts nenosaka citādi:

“pabalsts” nozīmē:

attiecībā uz Latvijas Republiku

pensiju vai jebkuru cita veida pabalstu saskaņā ar tiesību aktiem, kas norādīti 2.panta pirmās daļas (b) punktā, ieskaitot jebkuru papildus apmēru, palielinājumu vai piemaksu, ko personai maksā saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem;

attiecībā uz Austrāliju

pensiju vai jebkuru cita veida pabalstu saskaņā ar tiesību aktiem, kas norādīti 2.panta pirmās daļas (a)(i) punktā, ieskaitot jebkuru papildus apmēru, palielinājumu vai piemaksu, ko personai maksā saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem;

“kompetentā iestāde” attiecībā uz Latvijas Republiku nozīmē Labklājības ministriju; un attiecībā uz Austrāliju nozīmē Labklājības departamenta valsts sekretāru, kurš ir atbildīgs par tiesību aktiem, kas noteikti 2.panta pirmās daļas (a)(i) punktā, izņemot Līguma II nodaļas piemērošanā (ieskaitot citu Līguma nodaļu piemērošanu, ja tā ietekmē šīs nodaļas piemērošanu), kur tādā gadījumā tā nozīmē Nodokļu pilnvaroto vai apstiprinātu Pilnvarotā pārstāvi;

“kompetentā institūcija” attiecībā uz Latvijas Republiku nozīmē institūciju, kas ir atbildīga par pabalstu nodrošināšanu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem; un attiecībā uz Austrāliju nozīmē institūciju vai aģentūru, kuras uzdevums ir ieviest piemērojamos Austrālijas tiesību aktus;

“apdrošināšanas periods” attiecībā uz Latvijas Republiku nozīmē iemaksu periodu, lai iegūtu tiesības uz pabalstu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, vienlaikus iekļaujot periodu, ko pielīdzina apdrošināšanas periodam;

“tiesību akti” nozīmē:

attiecībā uz Latvijas Republiku – likumi, kas noteikti Līguma 2.panta pirmās daļas (b) punktā;

attiecībā uz Austrāliju – likumi, kas ir noteikti 2.panta pirmās daļas (a)(i) punktā, izņemot Līguma II nodaļas piemērošanas gadījumā (ietverot citu Līguma nodaļu piemērošanu, ja tās ietekmē šīs nodaļas piemērošanu), kur tie nozīmē 2.panta pirmās daļas (a)(ii) punktā minētos likumus;

“Austrālijas darba mūža uzturēšanās periods” nozīmē noteiktu periodu, ko par tādu uzskata saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem, bet neietver periodu, kurā personu saskaņā ar 11.pantu uzskata par Austrālijas pastāvīgo iedzīvotāju;

“dzīvesvieta” un “uzturēšanās” attiecībā uz Latvijas Republiku nozīmē, ka Latvijas Republikas teritorija ir personas reālā dzīvesvieta, ieskaitot personu, kurai ir pagaidu vai pastāvīgās uzturēšanās atļauja dzīvošanai Latvijā Republikā.

2. Puse, piemērojot Līgumu, terminiem, kas Līgumā nav definēti, piešķir tādu nozīmi, kāda tiem ir noteikta šīs Puses tiesību aktos, ja vien no konteksta neizriet citādi.

2.pants

Tiesiskais ietvars

1. Ievērojot šā panta otro daļu, Līgums attiecas uz sekojošiem tiesību aktiem:

(a) attiecībā uz Austrāliju:

- (i) tiesību akti, kas veido sociālās drošības likumus tādā mērā, kādā likums nodrošina, attiecas vai ietekmē vecuma pensiju;

un

- (ii) likumus attiecībā uz vecuma pensijas garantijām (kas Līguma parakstīšanas brīdī ir iekļautas 1992.gada Vecuma pensiju garantiju (administrēšanas) likumā, 1992.gada Vecuma pensiju garantiju izdevumu likumā un Vecuma pensiju garantiju (administrēšanas) noteikumos);
- (b) attiecībā uz Latvijas Republiku:
- (i) likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu”, bet tikai tādā mērā, kādā tas attiecas uz pensiju apdrošināšanu;
 - (ii) likums „Par valsts pensijām”, bet tikai tādā mērā, kādā tas attiecas uz vecuma pensiju, apgādnieka zaudējuma pensiju, apbedīšanas pabalstu un vienreizējo pabalstu mirušā laulātajam;
 - (iii) Valsts fondēto pensiju likums, bet tikai tādā mērā, kādā tas attiecas uz vecuma pensiju un apgādnieka zaudējuma pensiju; un
 - (iv) Valsts sociālo pabalstu likums, bet tikai tādā mērā, kādā tas attiecas uz valsts sociālā nodrošinājuma pabalstiem vecuma pensijas un apgādnieka zaudējuma pensijas gadījumos.
2. Ievērojot šā panta ceturto un piekto daļu, Līgums vienlaikus attiecas uz likumiem un noteikumiem, kas groza, papildina, konsolidē vai aizstāj pirmajā daļā minētos tiesību aktus.
 3. Neatkarīgi no pirmās daļas (a) punktā noteiktā, Līgums attiecas arī uz sievietēm, kuras saņem Austrālijas laulāto sievu pensiju brīdī, kad Līgums stājas spēkā, un ir to personu, kuras saņem Austrālijas vecuma pensiju, sievas.
 4. Neatkarīgi no šī panta pirmajā daļā noteiktā, pantā minētie tiesību akti neietver līgumus vai citas starptautiskas vienošanās sociālās drošības jomā, ko Puse varētu būt noslēgusi ar trešajām pusēm.
 5. Šis Līgums neattiecas uz nākotnē pieņemtajiem tiesību aktiem, kas paplašina kādas Puses pastāvošo tiesību aktu loku, attiecinot to uz jaunām pabalstu saņēmēju grupām, ja vien abas Puses nevienojas citādi.

3.pants

Personu loks

Līgums attiecas uz jebkuru Pušu teritorijās dzīvojošu personu, kura:

- (a) ir vai ir bijusi Austrālijas iedzīvotājs; vai
- (b) ir vai ir bijusi pakļauta tiem Latvijas Republikas tiesību aktiem, kas minēti 2.panta pirmās daļas (b) punktā;

un, kur tas attiecināms arī uz citām personām saistībā ar tiesībām, kas tām izriet no augstāk minēto personu apraksta.

4.pants

Vienlīdzīga attieksme

1. Ievērojot Līgumu, ja vien nav noteikts citādi, visām personām, kurām Līgums ir piemērojams, nodrošināma Puses vienlīdzīga attieksme attiecībā uz personu tiesībām un pienākumiem, kā arī, nosakot prasības pabalsta saņemšanai un izmaksai saskaņā ar Puses tiesību aktiem vai Līgumu.
2. Šā panta pirmā daļa neattiecas uz apdrošināšanas periodiem, kas saskaņā ar Latvijas Republikas likuma „Par valsts pensijām” ir uzkrāti ārpus Latvijas Republikas teritorijas pirms 1991.gada 1.janvāra.

5.pants

Pabalstu eksports

1. Vienas Puses pabalsti, ko izmaksā saskaņā ar Līgumu, izmaksājami personām, kuras ir otras Puses iedzīvotāji vai pastāvīgi uzturas otras Puses teritorijā.
2. Attiecībā uz Austrāliju saistībā ar šī panta pirmo daļu, jebkurš papildus noteiktais apmērs, palielinājums vai papildinājums, ko maksā saskaņā ar šo Līgumu personai ārpus Austrālijas izmaksā tikai par periodu, kas noteikts 1991.gada Sociālās drošības likuma noteikumos. Atsauce uz 1991.gada Sociālās drošības likumu ietver jebkurus tiesību aktus, kas attiecīgi maina, papildina vai aizstāj minēto likumu.
3. Attiecībā uz Latviju, neatkarīgi no citiem Līguma noteikumiem, valsts sociālā

nodrošinājuma pabalstu un piemaksu pie vecuma pensijas maksā personai, kura atrodas ārpus Latvijas Republikas tikai tādā mērā, kādā to atļauj Latvijas Republikas tiesību akti.

II nodaļa

NOTEIKUMI PAR PIEMĒROJAMAJIEM TIESĪBU AKTIEM

6.pants

Nodaļas piemērošana

Nodaļu piemēro, ja:

- (a) uz darbinieku un/vai tā darba devēju, neatkarīgi no šīs nodaļas, attiecināmi abu Pušu tiesību akti par darbinieka darbu vai atlīdzību par darbu;
- (b) darbinieks vai pašnodarbināta persona no Latvijas Republikas ir nosūtīta strādāt uz Austrāliju, un kurai citādi piemērotu Austrālijas tiesību aktus un nepiemērotu Latvijas Republikas tiesību aktus; vai
- (c) Latvijas Republikā pašnodarbināta persona vienlaikus ir nodarbināta Austrālijā.

7.pants

Diplomātiskās un konsulārās attiecības

Līgums neietekmē 1961.gada 18.aprīļa Vīnes konvencijā par diplomātiskajiem sakariem vai 1963.gada 24.aprīļa Vīnes konvencijā par konsulārajiem sakariem paredzēto noteikumu piemērošanu.

8.pants

Piemērojamie tiesību akti

1. Ja darbinieks strādā vienas Puses teritorijā, darba devējs un darbinieks attiecībā uz darbu un atlīdzību par darbu ir pakļauts tikai vienas Puses tiesību aktiem, ja vien šā panta otrajā un trešajā daļā nav noteikts citādi.

2. Ja darbinieks:

- (a) ir pakļauts vienas Puses tiesību aktiem ('pirmā Puse'); un
- (b) ir nosūtīts strādāt otras Puses teritorijā ('otrā Puse') no darba devēja, kurš ir pakļauts pirmās Puses tiesību aktiem; un
- (c) strādā otrās Puses teritorijā pie darba devēja vai ar šo darba devēju saistītā uzņēmumā; un
- (d) otrās Puses teritorijā atrodas mazāk kā četrus gadus no brīža, kad viņš nosūtīts strādāt; un
- (e) pastāvīgi nestrādā otrās Puses teritorijā;

darba devējam un tā darbiniekam tiek piemēroti pirmās Puses tiesību akti attiecībā uz veikto darbu un atlīdzību par šo darbu, kas maksāta par darbu pēc tā uzsākšanas šīs nodaļas ietvaros.

3. Ja darbinieks:

- (a) ir pakļauts vienas Puses tiesību aktiem ('pirmā Puse'); un
- (b) ir pirmās Puses valsts pārvaldes iestādes nosūtītais darbam otras Puses ('otrās Puses') teritorijā; un
- (c) strādā otrās Puses teritorijā un ir nodarbināts pirmās Puses valsts pārvaldes iestādē; un
- (d) pastāvīgi nestrādā otrās Puses teritorijā;

darba devējam un tā darbiniekam tiek piemēroti pirmās Puses tiesību akti attiecībā uz veikto darbu un atlīdzību par šo darbu, kas maksāta par darbu pēc tā uzsākšanas šīs nodaļas ietvaros. Šīs daļas ietvaros termins „valsts pārvaldes iestāde” attiecībā uz Austrāliju ietver politisku vienību vai Austrālijas pašvaldību.

4. Latvijas Republikas gadījumā, ja pašnodarbināta persona:

- (a) ir pakļauta Latvijas Republikas tiesību aktiem; un
- (b) strādā Austrālijas teritorijā; un
- (c) nav beidzies četru gadu periods, kopš pašnodarbinātā persona ir sākusi

strādāt Austrālijā; un

(d) pastāvīgi nestrādā Austrālijas teritorijā,

tad pašnodarbinātai personai tiek piemēroti Latvijas Republikas tiesību akti attiecībā uz veikto darbu un atlīdzību par šo darbu, kas maksāta par darbu pēc tā uzsākšanas šīs nodaļas ietvaros.

5. Uzņēmums, šā panta otrās daļas (c) punkta ietvaros, ir ar darba devēju saistītais uzņēmums, ja šis uzņēmums un darba devējs ir viena un tā paša īpašnieka vai vairākiem īpašniekiem piederoša uzņēmumu grupa.

9.pants

Izņēmuma vienošanās

1. Šīs nodaļas piemērošanai Pušu kompetentās institūcijas ar rakstisku vienošanos:
 - (a) darbiniekam var pagarināt 8.panta otrās daļas (d) punktā minēto četru gadu periodu; vai
 - (b) noteikt, ka darbinieks ir uzskatāms par strādājošu attiecīgās Puses teritorijā vai strādā starptautisko pārvadājumu jomā uz kuģa vai lidmašīnas saskaņā ar attiecīgās Puses tiesību aktiem un ir pakļauts tikai un vienīgi tās Puses tiesību aktiem.
2. Jebkura vienošanās, kas izdarīta saskaņā ar šā panta pirmo daļu var attiekties uz:
 - (a) noteiktu darbinieku kategoriju; un/vai
 - (b) noteiktu darbu vai noteikta veida darbu (iekļaujot tāda veida darbu, kas vienošanās slēgšanas brīdī vēl nav noticis).

III nodaļa

NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ PABALSTIEM SASKAŅĀ AR AUSTRĀLIJAS TIESĪBU AKTIEM

10.pants

Rezidence vai uzturēšanās Latvijas Republikā

1. Ja persona, kura saskaņā ar Austrālijas likumu, vai pamatojoties uz Līgumu, izpildītu nosacījumus Austrālijas pabalsta saņemšanai, izņemot to, ka persona pabalsta prasības iesniegšanas dienā nav Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs un neatrodas Austrālijā, bet:
 - (a) ir Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs vai pastāvīgi uzturas Latvijas Republikā; un
 - (b) atrodas Austrālijā vai Latvijas Republikā,tad šāda pabalsta pieprasīšanas nolūkā, pabalsta prasības iesniegšanas dienā personu uzskata par Austrālijas pastāvīgo iedzīvotāju un tādu, kas atrodas Austrālijā, ja vien viņš vai viņa kādu laiku ir bijis (-usi) Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs.
2. Šā panta pirmās daļas (a) punkta noteikumi attiecas tikai uz tām personām, kuras pastāvīgi uzturas Latvijas Republikā.

11.pants

Austrālijas periodu summēšana

1. Ja persona, uz kuru attiecas Līgums, saskaņā ar Līgumu ir pieprasījusi Austrālijas pabalstu un ir uzkrājusi:
 - (a) periodu kā Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs, kas saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem ir mazāks kā nepieciešamais periods, lai persona kvalificētos šim pabalstam; un
 - (b) Austrālijas darba mūža uzturēšanās periodu, kas ir vienāds vai garāks kā periods, kas personai ir noteikts saskaņā ar šā panta ceturto daļu; un
 - (c) apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiemtad, vienīgi, lai atbilstu attiecīgā pabalsta minimālajam kvalifikācijas periodam saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem, apdrošināšanas periodu, kas uzkrāts saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, ņem vērā kā periodu, kurā šī persona ir bijusi Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs.
2. Ja persona šā panta pirmās daļas ietvaros:
 - (a) ir bijusi Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs nepārtrauktu periodu, kas ir mazāks par minimālo nepārtraukto periodu, kas noteikts Austrālijas tiesību

aktos, lai personai būtu tiesības uz pabalstu; un

- (b) ir uzkrājusi apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem divos vai vairākos atsevišķos periodos, kas kopumā ir vienāds vai pārsniedz šīs daļas (a) punktā attiecināmo minimālo periodu;

tad šie kopējie apdrošināšanas periodi saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem ir uzskatāmi par vienu nepārtrauktu periodu.

3. Šā panta ietvaros, ja periods, kad personu uzskata par Austrālijas pastāvīgo iedzīvotāju, pārklājās ar apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, tad Austrālija šo periodu ņem vērā tikai vienu reizi kā Austrālijas pastāvīgā iedzīvotāja periodu.
4. Šā panta pirmās daļas ietvaros minimālo Austrālijas darba mūža uzturēšanās periodu nosaka šādi:
 - (a) attiecībā uz Austrālijas pabalstu, ko izmaksā personai, kura nav Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs, minimālais nepieciešamais periods ir 12 mēneši, no kuriem vismaz sešiem mēnešiem jābūt nepārtrauktiem; un
 - (b) attiecībā uz Austrālijas pabalstu, ko ir izmaksā Austrālijas pastāvīgajam iedzīvotājam, minimālo periodu nenosaka.
5. Šā panta ietvaros apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem uzskata par Austrālijas darba mūža uzturēšanās periodu tikai tad, ja šo apdrošināšanas periodu ir apstiprinājusi Latvijas Republikas kompetentā institūcija.

12.pants

Austrālijas pabalstu aprēķināšana

1. Saskaņā ar šā panta otro daļu, ja Austrālijas pabalstu izmaksā tikai, pamatojoties uz Līgumu, personai, kas atrodas ārpus Austrālijas, šī pabalsta apmēru nosaka saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem, bet par pamatu ņemot to, ka nav papildus pabalsta par bērnu.
2. Kad persona īslaicīgi ierodas Austrālijā, šā panta pirmā daļa turpina attiekties 26 nedēļas no tā ierašanās dienas Austrālijā.
3. Attiecībā uz šā panta ceturto daļu, kur Austrālijas pabalsts izmaksājams tikai, pamatojoties uz Līgumu, personai, kura atrodas Austrālijā, pabalsta apmēru

nosaka:

- (a) aprēķinot šīs personas ienākumus saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem, aprēķinā neņemot vērā jebkādu pabalstu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, ko šai personai vai personas laulātajam būtu tiesības saņemt, piemērojot šos tiesību aktus; un
 - (b) atskaitot pabalsta apmēru, ko saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem šai personai ir tiesības saņemt, no maksimālā Austrālijas pabalsta apmēra; un
 - (c) piemērojot atlikušajam pabalstam, kas iegūts saskaņā ar (b) punktu, atbilstošu aprēķināšanas metodi, kas noteikta Austrālijas tiesību aktos, izmantojot šā panta (a) punktā aprēķināto personas ienākumu apmēru.
4. Kad persona īslaicīgi izbrauc no Austrālijas, šī panta trešā daļa turpina attiekties vēl 26 nedēļas, skaitot no dienas, kad persona izbrauksi no Austrālijas.
 5. Kad vienam vai abiem no laulātajiem ir tiesības uz pabalstu vai pabalstiem saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, katrs no viņiem šī panta ietvaros saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem uzskatāma par personu, kas saņem pusi no pabalsta vai, attiecīgajā gadījumā, šo pabalstu kopsommu.

IV nodaļa

NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ PABALSTIEM SASKAŅĀ AR LATVIJAS REPUBLIKAS TIESĪBU AKTIEM

13.pants

Periodu summēšana

1. Ja personai nav tiesības uz pabalstu, tāpēc ka viņš vai viņa nav uzkrājis(-usi) pietiekamus apdrošināšanas periodus saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, personai tiesības uz pabalstu nosaka, summējot tos periodus, kas norādīti šī panta otrajā un trešajā daļā, nodrošinot periodu nepārklāšanos, ja vien Līgums nenosaka citādi.
2. Lai noteiktu tiesības uz vecuma pensiju vai apgādnieka zaudējuma pensiju saskaņā ar likumu „Par valsts pensijām”, Austrālijas darba mūža pastāvīgā iedzīvotāja periodu skata kā apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem tikai, ja šo periodu ir apstiprinājusi Austrālijas kompetentā institūcija.

3. Lai noteiktu tiesības uz valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likumu, Austrālijas pastāvīgā iedzīvotāja periodus skata kā apdrošināšanas periodus saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, ar nosacījumu, ka vecuma pensijas gadījumā attiecīgā persona tieši pirms pensijas pieprasīšanas ir Latvijā Republikā nepārtraukti dzīvojusi 12 mēnešus.
4. Šī panta ietvaros, kur apdrošināšanas periods saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem un personas kā Austrālijas pastāvīgā iedzīvotāja periods sakrīt, Latvijas Republika periodu ņem vērā tikai vienreiz, uzskatot to par Latvijas apdrošināšanas periodu.
5. Neatkarīgi no citiem Līguma nosacījumiem, ja personas kopējais uzkrātais apdrošināšanas periodu ilgums saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem ir mazāks par vienu gadu un ja, ņemot vērā tikai šos periodus, personai nav tiesības uz pabalstu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, pamatojoties uz šo Līgumu, Latvijas Republikas kompetentajai institūcijai pabalsts par šiem periodiem nav jāmaksā.

14.pants

Izmaksājamā pabalsta apmēra aprēķināšana

1. Ja saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem nosacījumi par tiesībām uz pabalstu ir izpildīti bez nepieciešamības pēc 13.panta summēšanas noteikumiem, Latvijas Republikas kompetentā institūcija nosaka pabalsta apmēru, ņemot vērā vienīgi saskaņā ar tās tiesību aktiem uzkrātos apdrošināšanas periodus.
2. Ja saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem tiesības uz pabalstu var noteikt tikai, piemērojot 13.panta summēšanas noteikumus, Latvijas Republikas kompetentā institūcija nosaka tiesības uz pabalstu, bet pabalstu piešķir tikai par Latvijā Republikā uzkrātajiem apdrošināšanas periodiem.
3. Apbedīšanas pabalstu un pabalstu mirušā laulātajam aprēķina saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem.

V nodaļa

ADMINISTRATĪVIE UN CITI NOTEIKUMI

15.pants

Dokumentu iesniegšana

1. Iesniegumu, paziņojumu vai sūdzību par pabalstu, kas izmaksājams, pamatojoties uz šo Līgumu vai citādi, pēc Līguma spēkā stāšanās var iesniegt vienas vai otras Puses teritorijā saskaņā ar Administratīvo vienošanos, kas izstrādāta atbilstoši 18.pantam.
2. Nosakot tiesības uz pabalstu, datums, kurā iesniegums, paziņojums vai sūdzība, kas minēti šā panta pirmajā daļā, ir iesniegti vienas Puses kompetentajā institūcijā uzskatāms par dokumenta iesniegšanas datumu otras Puses kompetentajā institūcijā. Kompetentā institūcija, kurai iesniegums, paziņojums vai sūdzība ir iesniegta, dokumentu bez kavēšanās nosūta otras Puses kompetentajai institūcijai.
3. Iesniegumu par pabalstu vienai Pusei uzskata par iesniegumu attiecīgajam pabalstam otrai Pusei, ja iesniedzējs savā iesniegumā norādījis, ka pastāv vai ir bijusi saistība ar otras Puses apdrošināšanas sistēmu, ar noteikumu, ka otras Puses kompetentā institūcija saņem iesniegumu 12 mēnešu laikā no oriģinālā iesnieguma saņemšanas.
4. Sūdzība, kas minēta šā panta pirmajā daļā, ir lēmuma apstrīdēšana, ko var iesniegt administratīvajai iestādei, kas administratīvi tam izveidota vai izveidota saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem.

16.pants

Pabalstu izmaksa

1. Pabalsta, kas maksājams, pamatojoties uz Līgumu, izmaksas sākuma datumu nosaka saskaņā ar attiecīgās Puses tiesību aktiem, bet šis datums nekādā gadījumā nevar būt agrāks par datumu, kurā Līgums stājas spēkā.
2. Puses novērsīs jebkādus tiesiskus vai administratīvus ierobežojumus naudas pārskaitīšanai ārpus tās teritorijas, nodrošinot tiesības uz pabalstu izmaksu un izmaksājamo pabalstu piegādi saskaņā ar Puses tiesību aktiem vai pamatojoties uz Līgumu.
3. Puses izmaksājamais pabalsts, pamatojoties uz Līgumu, ir maksājams, neieturot administratīvās izmaksas un valsts nodevas par pabalsta noformēšanu un izmaksu.

17.pants

Informācijas apmaiņa un savstarpēja palīdzība

1. Kompetentās iestādes un kompetentās institūcijas, kas ir atbildīgas par Līguma piemērošanu, tādā mērā, kādā to pieļauj to nacionālie tiesību akti:
 - (a) sniedz viena otrai visu pieejamo informāciju, kas nepieciešama Līguma vai Latvijas Republikas un Austrālijas sociālās drošības tiesību aktu piemērošanai;
 - (b) nodrošina viena otrai palīdzību, ieskaitot jebkuras nepieciešamās informācijas savstarpēju sniegšanu, nosakot tiesības vai izmaksājot kādu pabalstu saskaņā ar Līgumu vai saskaņā ar tiesību aktiem, uz kuriem Līgums attiecas, it kā tiktu piemēroti pašu tiesību akti;
 - (c) sniedz viena otrai, cik ātri vien iespējams, informāciju par veiktajiem pasākumiem Līguma piemērošanai vai par grozījumiem Pušu attiecīgajos tiesību aktos, ciktāl šie grozījumi ietekmē Līguma piemērošanu.
2. Palīdzību, kas minēta šā panta pirmajā daļā, sniedz bez maksas, ievērojot jebkuru vienošanos, kas panākta starp kompetentajām iestādēm un kompetentajām institūcijām, lai atmaksātu noteikta veida izdevumus.
3. Piemērojot Līgumu, nepieciešamie dokumenti un apliecības, ko iesniedz vienas Puses kompetentajā iestādē un kompetentajā institūcijā, atbrīvojami no valsts nodevas, notariālās vai reģistrācijas maksas uz tādiem pašiem nosacījumiem kā dokumenti un apliecības, ko iesniedz otras Puses kompetentajā iestādē un kompetentajā institūcijā. Dokumenti un apliecības, ko nepieciešams iesniegt Līguma ietvaros, ir atbrīvoti no apstiprināšanas diplomātiskajās un konsulārajās iestādēs.
4. Informācija par personu, ko saskaņā ar Līgumu vienas Puses kompetentā iestāde vai kompetentā institūcija nosūta otras Puses kompetentai iestādei vai kompetentai institūcijai ir konfidenciāla, un to izmanto tikai Līguma piemērošanai un to tiesību aktu piemērošanai, uz kuriem attiecas Līgums, izņemot gadījumus, kuros datu izpaušanu paredz Puses tiesību akti.
5. Nekādā gadījumā šā panta pirmās un ceturtās daļas nosacījumus nevar tulkot tā, ka tie uzliktu Puses kompetentajai iestādei vai kompetentajai institūcijai par pienākumu:
 - (a) veikt administratīvos pasākumus, kas ir pretrunā ar vienas vai otras Puses tiesību aktiem vai administratīvo praksi; vai
 - (b) sniegt tādu informāciju, kas nav iegūstama saskaņā ar vienas vai otras Puses tiesību aktiem vai ierastajā administratīvajā veidā.

6. Neatkarīgi no Puses tiesību aktiem vai administratīvo praksi, informācija, ko viena Puse ir saņēmusi no otras Puses, attiecībā uz personu nav nododama vai atklājama nevienai citai valstij vai kādai organizācijai citas valsts robežās bez otras Puses iepriekšējas rakstiskas piekrišanas.
7. Lai piemērotu Līgumu, Puses kompetentā iestāde un kompetentā institūcija var sazināties ar otru Pusi jebkurā no Pušu oficiālajām valodām.
8. Kompetentā iestāde vai kompetentā institūcija nevar noraidīt iesniegumu vai dokumentu tikai tāpēc, ka tas ir otras Puses oficiālajā valodā.

18.pants

Administratīvā vienošanās

1. Pušu kompetentās iestādes, noslēdz Administratīvo vienošanos, kas nosaka nepieciešamos pasākumus Līguma piemērošanai.
2. Kompetentās iestādes nosaka atbildīgās organizācijas, kas minētas Administratīvajā vienošanās.

19.pants

Strīdu izšķiršana

1. Pušu kompetentās iestādes iespēju robežās piedāvā risinājumu strīdiem, kas rodas, interpretējot vai piemērojot Līgumu atbilstoši tā būtībai un pamatprincipiem.
2. Pēc jebkuras Puses pieprasījuma caur diplomātiskajiem kanāliem vai kā citādi abas Puses iesaistās tūlītējās konsultācijās par jautājumiem, kas nav atrisināti kompetento iestāžu starpā saskaņā ar šā panta pirmo daļu.

20.pants

Līguma pārskatīšana

Kad viena Puse pieprasa otrai Pusei tikšanos Līguma pārskatīšanai, Puses šai nolūkā tiekas ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc šī pieprasījuma un, ja vien Puses nav vienojušās citādi, to apspriedi organizē tās Puses teritorijā, kurai šis pieprasījums izteikts.

VI nodaļa

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

21.pants

Pārejas noteikumi

1. Nosakot tiesības uz pabalstu saskaņā ar Līgumu, ņem vērā apdrošināšanas periodus saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem un Austrālijas pastāvīgā iedzīvotāja periodus, Austrālijas darba mūža uzturēšanās periodus un jebkuru faktu vai notikumu, kas uzkrāti pirms šī Līguma spēkā stāšanās.
2. Šā panta pirmo daļu nevar piemērot Latvijas Republikas gadījumā, ja pabalsts ir jau piešķirts saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem par iepriekšējiem periodiem pirms Līguma stāšanās spēkā.
3. Ievērojot vienas vai otras Puses tiesību aktus, Līgums nevar radīt jebkādu pabalsta apmēra samazinājumu, uz kuru noteiktas tiesības, pirms tā spēkā stāšanās.
4. Līguma 8.panta otrās, trešās un ceturtās daļas noteikumi piemērojami no Līguma spēkā stāšanās dienas, neatkarīgi no tā, ka šajās daļās minētais darbs, varēja būt uzsākts pirms Līguma spēkā stāšanās.

22.pants

Stāšanās spēkā

Līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku un stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā, kas seko mēnesim, kurā Puses ir apmainījušās savā starpā ar pēdējo rakstisko paziņojumu par diplomātiskajiem kanāliem, paziņojot viena otrai, ka visi jautājumi, kas nepieciešami, lai Līgums stātos spēkā, ir pabeigti.

23.pants

Izbeigšana

1. Ievērojot šā panta otro daļu, Līgums ir spēkā līdz brīdim, kad ir beigušies 12 mēneši no datuma, kurā viena Puse saņem no otras Puses rakstisku paziņojumu par diplomātiskajiem kanāliem, par Līguma darbības izbeigšanu.
2. Izbeigšanas gadījumā, Līgums turpina attiekties uz visām personām, kuras:

- (a) izbeigšanas dienā ir pabalsta saņēmēji; vai
- (b) pirms šī datuma ir iesniegušas iesniegumu un kurām būtu tiesības saņemt pabalstus, pamatojoties uz Līgumu; vai
- (c) tieši pirms izbeigšanas dienas ir pakļautas tikai vienas Puses tiesību aktiem, pamatojoties uz Līguma 8.panta otro, trešo vai ceturto daļu vai II nodaļas 9.pantu, kas paredz, ka darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas turpina atbilst šīs daļas kritērijiem.

TO APLIECINOT, zemāk parakstījušies pārstāvji, savu valdību pilnvaroti, ir parakstījuši šo Līgumu.

ŠIS LĪGUMS ir noslēgts Rīgā, 2011.gada 7.septembrī, divos oriģināleksemplāros, latviešu un angļu valodās, kur abi teksti ir ar vienlīdzīgu spēku.

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

AUSTRĀLIJAS VĀRDĀ

ILONA JURŠEVSKA

DR.RASELS TRUDS

AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF LATVIA AND AUSTRALIA ON SOCIAL SECURITY

The Republic of Latvia and Australia (hereinafter - “the Parties”),

Wishing to strengthen the existing friendly relations between the two countries,

and

Being desirous of regulating the relationship between their two countries with respect to social security benefits and coverage,

Have agreed as follows:

PART I

GENERAL PROVISIONS

Article 1 Definitions

3. In this Agreement, unless the context otherwise requires:

“benefit” means:

as regards the Republic of Latvia,

a pension or any other benefit under the Acts specified in subparagraph 1(b) of Article 2, including any additional amounts, increases or supplements, which is payable to a person under those Acts;

as regards Australia,

a pension or any other benefit under the Acts specified in subparagraph 1(a)(i) of Article 2, including any additional amount, increase or supplement, which is payable to a person under those Acts;

“Competent Authority” means, in relation to the Republic of Latvia, the Ministry of Welfare; and in relation to Australia, the Secretary of the Commonwealth Department responsible for the legislation specified in subparagraph 1(a)(i) of Article 2, except in relation to the application of Part II of the Agreement (including the application of other Parts of the Agreement as they affect the application of that Part) where it means the Commissioner of Taxation or an

authorised representative of the Commissioner;

“Competent Institution” means, in relation to the Republic of Latvia, the institution which is responsible for providing benefits under the legislation of the Republic of Latvia; and, in relation to Australia, the institution or agency which has the task of implementing the applicable Australian legislation;

“insurance period” means, in relation to the Republic of Latvia, a period of contributions used to acquire the right to a benefit under the legislation of the Republic of Latvia, including a period deemed as equivalent to an insurance period;

“legislation” means:

in relation to the Republic of Latvia, the laws specified in subparagraph 1(b) of Article 2;

in relation to Australia, the laws specified in subparagraph 1(a)(i) of Article 2 except in relation to the application of Part II of the Agreement (including the application of other Parts of the Agreement as they affect the application of that Part) where it means the laws specified in subparagraph 1(a)(ii) of Article 2;

“period of Australian working life residence” means a period defined as such in the legislation of Australia but does not include any period deemed pursuant to Article 11 to be a period in which a person was an Australian resident;

“residence” and **“resides”** mean, in relation to the Republic of Latvia, that a person has his or her place of actual residence in the territory of the Republic of Latvia, including a person who has a temporary or permanent residence permit to stay in the Republic of Latvia.

4. In the application of this Agreement by a Party, any term not defined shall, unless the context otherwise requires, have the meaning which it has under the legislation of that Party.

Article 2 Legislative Scope

6. Subject to paragraph 2, this Agreement shall apply to the following legislation:
 - (a) in relation to Australia:
 - (j) the Acts forming the social security law in so far as the law provides

for, applies to or affects age pension;

and

(ii) the law concerning the superannuation guarantee (which at the time of signature of this Agreement is contained in the *Superannuation Guarantee (Administration) Act 1992*, the *Superannuation Guarantee Charge Act 1992* and the *Superannuation Guarantee (Administration) Regulations*);

(b) in relation to the Republic of Latvia:

(v) the Law on State Social Insurance, but only to the extent that it applies to the pension insurance;

(vi) the Law on State Pensions, but only to the extent that it applies to the old age pension and the survivor's pension, death grant and allowance for the deceased's spouse;

(vii) the Law on State Funded Pensions, but only to the extent that it applies to the old age pension and the survivor's pension; and

(viii) the Law on State Social Allowances, but only to the extent that it applies to the state social security benefit in cases of old age and the survivors.

7. Subject to paragraphs 4 and 5, this Agreement shall also apply to laws and regulations which amend, supplement, consolidate or supersede the legislation specified in paragraph 1.
8. Notwithstanding the provisions of subparagraph 1(a), this Agreement shall apply to women who are receiving an Australian wife pension at the date this Agreement comes into force and are the wives of persons receiving an Australian age pension.
9. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, the legislation referred to in this Article shall not include treaties or other international agreements on social security that may be concluded between one Party and a third party.
10. This Agreement shall not apply to future legislation which extends the existing legislation of either Party to new categories of beneficiaries unless both Parties agree otherwise.

Article 3 Personal Scope

This Agreement shall apply to any person residing in the territory of either Party who:

- (a) is or has been an Australian resident; or
- (b) is or has been subject to the legislation of the Republic of Latvia that is specified in subparagraph 1(b) of Article 2;

and, where applicable, to other persons in regard to the rights they derive from the person described above.

Article 4 Equality of Treatment

- 3. Subject to this Agreement and unless otherwise provided, all persons to whom this Agreement applies shall be treated equally by a Party in regard to rights and obligations regarding eligibility for and payment of benefits which arise whether under the legislation of that Party or by virtue of this Agreement.
- 4. Paragraph 1 shall not apply to the Law on State Pensions of the Republic of Latvia regarding insurance periods accumulated prior to 1 January 1991 outside the Republic of Latvia.

Article 5 Export of Benefits

- 4. Benefits of one Party, when payable by virtue of this Agreement, shall be payable to persons who are residents of, or in, the territory of either Party.
- 5. In relation to Australia, for the purposes of paragraph 1, any additional amount, increase or supplement that is payable under this Agreement, shall be payable to a person outside Australia only for the period specified in the provisions of the *Social Security Act 1991*. The reference to the *Social Security Act 1991* includes any laws that subsequently amend, supplement or replace that Act.
- 6. In relation to Latvia, notwithstanding any other provision in this Agreement, state social security benefit and supplement to the old age pension shall be paid to a person who is outside the Republic of Latvia only to the extent permitted by the legislation of the Republic of Latvia.

PART II**PROVISIONS ON APPLICABLE LEGISLATION****Article 6
Application of this Part**

This Part only applies if:

- (a) an employee and/or their employer would, apart from this Part, be subject to the legislation of both Parties in respect of work of the employee or remuneration paid for the work;
- (b) an employee or self-employed person from the Republic of Latvia is sent to work in Australia and would otherwise come to be covered by the legislation of Australia and not remain covered by the legislation of the Republic of Latvia; or
- (c) a self-employed person in the Republic of Latvia is simultaneously employed in Australia.

**Article 7
Diplomatic and Consular Relations**

This Agreement shall not affect the application of the provisions of the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961, or the Vienna Convention on Consular Relations of 24 April 1963.

**Article 8
Applicable Legislation**

- 3. Unless otherwise provided in paragraphs 2 or 3, if an employee works in the territory of one Party, the employer of the employee and the employee shall in respect of the work and the remuneration paid for the work be subject only to the legislation of that Party.
- 4. If an employee:
 - (f) is covered by the legislation of one Party ('the first Party');
 - (g) was sent by an employer who is subject to the legislation of the first Party

to work in the territory of the other Party ('the second Party');

- (h) is working in the territory of the second Party in the employment of the employer or a related entity of that employer;
- (i) a period of 4 years from the time the employee was sent to work in the territory of the second Party has not elapsed; and
- (j) the employee is not working permanently in the territory of the second Party;

then the employer and their employee shall be subject only to the legislation of the first Party in respect of the work performed after the commencement of this Part and the remuneration paid for that work.

3. If an employee:

- (e) is covered by the legislation of one Party ('the first Party');
- (f) was sent by the Government of the first Party to work in the territory of the other Party ('the second Party');
- (g) is working in the territory of the second Party in the employment of the Government of the first Party; and
- (h) is not working permanently in the territory of the second Party;

then the employer and employee shall be subject only to the legislation of the first Party in respect of the work performed after the commencement of this Part and the remuneration paid for that work. For the purposes of this paragraph, "Government" includes in relation to Australia a political subdivision or local authority of Australia.

6. For the Republic of Latvia, if a self-employed person:

- (a) is covered by the legislation of the Republic of Latvia;
- (b) is working in the territory of Australia;
- (c) a period of four years from the time the self-employed person commenced working in Australia has not elapsed; and
- (d) is not working permanently in the territory of Australia,

then the self-employed person shall be subject only to the legislation of the Republic of Latvia in respect of the work performed and the remuneration paid for

that work after the commencement of this Part.

7. For the purposes of subparagraph 2(c) an entity is a related entity of an employer if the entity and the employer are members of the same wholly or majority owned group.

Article 9

Exception agreements

3. The Competent Institutions of the Parties may for the purposes of this Part by agreement in writing:
 - (a) extend the period of 4 years referred to in subparagraph 2(d) of Article 8 for any employee; or
 - (b) provide that an employee is deemed to work in the territory of a particular Party or to work on a ship or aircraft in international traffic under the legislation of a particular Party and is covered only by the legislation of that Party.
4. Any agreement made under paragraph 1 may apply to:
 - (c) a class of employees; and/or
 - (d) particular work or particular type of work (including work that has not occurred at the time the agreement is made).

PART III

PROVISIONS RELATING TO BENEFITS UNDER THE LEGISLATION OF AUSTRALIA

Article 10

Residence or Presence in the Republic of Latvia

1. Where a person would be qualified under the legislation of Australia or by virtue of this Agreement for an Australian benefit except for not being an Australian resident and in Australia on the date on which the claim for that benefit is lodged, but:
 - (a) is an Australian resident or resides in the Republic of Latvia; and

(b) is in Australia or the Republic of Latvia,

that person, so long as he or she has been an Australian resident at some time, shall be deemed, for the purpose of lodging that claim, to be an Australian resident and in Australia on that date.

2. For the purpose of subparagraph 1(a), a person who resides in the Republic of Latvia shall be limited to persons who permanently reside in the Republic of Latvia.

Article 11 Totalisation for Australia

5. Where a person to whom this Agreement applies has claimed an Australian benefit under this Agreement and has accumulated:
 - (a) a period as an Australian resident that is less than the period required to qualify that person, on that ground, under the legislation of Australia for that benefit; and
 - (b) a period of Australian working life residence equal to or greater than the period identified in accordance with paragraph 4 for that person; and
 - (c) an insurance period under the legislation of the Republic of Latvia

then, only for the purpose of meeting any minimum qualifying period for that benefit set out in the legislation of Australia, the insurance period accumulated under the legislation of the Republic of Latvia shall be deemed to be a period in which that person was an Australian resident.

6. For the purposes of paragraph 1, where a person:
 - (a) has been an Australian resident for a continuous period which is less than the minimum continuous period required by the legislation of Australia for entitlement of that person to a benefit; and
 - (b) has accumulated an insurance period under the legislation of the Republic of Latvia in two or more separate periods that equals or exceeds in total the minimum period referred to in subparagraph (a);

the total of the insurance periods under the legislation of the Republic of Latvia

shall be deemed to be one continuous period.

7. For the purposes of this Article, where a period by a person as an Australian resident and an insurance period under the legislation of the Republic of Latvia coincide, then this period shall be taken into account once only by Australia as a period as an Australian resident.
8. The minimum period of Australian working life residence to be taken into account for the purposes of paragraph 1 shall be as follows:
 - (a) for the purposes of an Australian benefit that is payable to a person who is not an Australian resident, the minimum period required shall be 12 months, of which at least six months must be continuous; and
 - (b) for the purposes of an Australian benefit that is payable to an Australian resident, there shall be no minimum period.
5. For the purposes of this Article, an insurance period under the legislation of the Republic of Latvia shall be deemed to be a period as an Australian resident only if that insurance period is certified by the Competent Institution of the Republic of Latvia.

Article 12

Calculation of Australian Benefits

6. Subject to paragraph 2, where an Australian benefit is payable only by virtue of this Agreement to a person who is outside Australia, the amount of that benefit shall be determined according to the legislation of Australia, but on the basis that the additional child amount is nil.
7. Where a person comes temporarily to Australia, paragraph 1 shall continue to apply for 26 weeks from the date of their arrival in Australia.
8. Subject to paragraph 4, where an Australian benefit is payable only by virtue of this Agreement to a person who is in Australia, the amount of that benefit shall be determined by:
 - (a) calculating that person's income according to the legislation of Australia but disregarding in that calculation any benefit under the legislation of the Republic of Latvia which that person or the partner of that person is entitled to receive if applicable; and
 - (b) deducting the amount of the benefit under the legislation of the Republic of

Latvia which that person is entitled to receive from the maximum amount of that Australian benefit; and

- (c) applying to the remaining benefit obtained under subparagraph (b) the relevant calculation method set out in the legislation of Australia, using as the person's income the amount calculated under subparagraph (a).
9. Where a person departs temporarily from Australia, paragraph 3 shall continue to apply for 26 weeks from the date of their departure from Australia.
 10. Where a member of a couple is, or both that person and his or her partner are, entitled to a benefit or benefits under the legislation of the Republic of Latvia, each of them shall be deemed, for the purposes of this Article and of the legislation of Australia, to be in receipt of one half of either the amount of that benefit or the total of both of those benefits, as the case may be.

PART IV

PROVISIONS RELATING TO BENEFITS UNDER THE LEGISLATION OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Article 13 Totalisation

6. Unless otherwise provided in this Agreement, if a person is not eligible for a benefit because he or she has not accumulated sufficient insurance periods under the legislation of the Republic of Latvia, the eligibility of that person for that benefit shall be determined by totalising these periods and those specified in paragraphs 2 and 3, provided the periods do not overlap.
7. For the purpose of determining eligibility for an old age pension or survivor's pension under the Law on State Pensions, period of Australian working life residence shall be considered as an insurance period under the legislation of the Republic of Latvia only if that period is certified by the Competent Institution of Australia.
8. For the purpose of determining eligibility for a state social security benefit under the Law on State Social Allowances, Australian residence periods shall be considered as an insurance periods under the legislation of the Republic of Latvia provided that in the case of a benefit for old age, the person concerned has resided in the Republic of Latvia for the 12 continuous months immediately before claiming the benefit.

9. For the purposes of this Article, where an insurance period under the legislation of the Republic of Latvia and a period by a person as an Australian resident coincide, then this period shall be taken into account once only by the Republic of Latvia as a period of Latvian insurance.
10. Notwithstanding any other provision in this Agreement, if the total duration of the insurance periods accumulated by a person under the legislation of the Republic of Latvia is less than one year and if, taking into account only those periods, no right to a benefit exists under the legislation of the Republic of Latvia, the Competent Institution of the Republic of Latvia shall not be required to pay a benefit to that person in respect of those periods by virtue of this Agreement.

Article 14

Calculation of the amount of Benefit Payable

4. If, under the legislation of the Republic of Latvia, the conditions of eligibility for a benefit are met without the need for the totalisation provisions in Article 13, the Competent Institution of the Republic of Latvia shall determine the amount of that benefit exclusively on the basis of the insurance periods accumulated under its legislation.
5. If, under the legislation of the Republic of Latvia, eligibility for a benefit can be established only through the application of the totalisation provisions in Article 13, the Competent Institution of the Republic of Latvia shall establish eligibility for the benefit but grant the benefit only on the basis of insurance periods accumulated in the Republic of Latvia.
6. Death grant and allowance for the deceased's spouse shall be calculated according to the legislation of the Republic of Latvia.

PART V

MISCELLANEOUS AND ADMINISTRATIVE PROVISIONS

Article 15

Lodgement of Documents

5. A claim, notice or appeal concerning a benefit, whether payable by virtue of this Agreement or otherwise, may be lodged in the territory of either Party in accordance with the Administrative Arrangement made pursuant to Article 18 at any time after the Agreement enters into force.

6. For the purposes of determining the right to a benefit, the date on which a claim, notice or appeal referred to in paragraph 1 is lodged with the Competent Institution of one Party shall be considered as the date of lodgement of that document with the Competent Institution of the other Party. The Competent Institution with which a claim, notice or appeal is lodged shall refer it without delay to the Competent Institution of the other Party.
7. A claim for a benefit from one Party shall be considered as a claim for the corresponding benefit from the other Party so long as the claimant has indicated in that claim that there is, or there was, an affiliation with the social security system of that other Party and provided the Competent Institution of the other Party receives the claim within 12 months of the lodgement of the original claim.
8. The reference in paragraph 1 to an appeal is a reference to an appeal that may be made to an administrative body established by, or administratively for the purposes of, the respective legislation.

Article 16 **Payment of Benefits**

3. The commencement date for payment of a benefit payable by virtue of this Agreement shall be determined in accordance with the legislation of the Party concerned but in no case shall that date be a date earlier than the date on which this Agreement enters into force.
4. The Parties will prevent any legal or administrative restrictions on the transfer of currency outside their territory to guarantee the rights to payment and delivery of benefits payable under their legislation or by virtue of this Agreement.
3. A benefit payable by a Party by virtue of this Agreement shall be paid without deduction for government administrative fees and government charges for processing and paying that benefit.

Article 17 **Exchange of Information and Mutual Assistance**

9. The Competent Authorities and Competent Institutions responsible for the application of this Agreement shall to the extent permitted by their national laws:
 - (d) communicate to each other all available information necessary for the application of this Agreement or the social security laws of the Republic of

Latvia and Australia;

- (e) provide assistance to one another, including the communication to each other of any necessary information, with regard to the determination or payment of any benefit under this Agreement or under the legislation to which this Agreement applies, as if applying their own legislation;
 - (f) communicate to each other, as soon as possible, all information about the measures taken by them for the application of this Agreement or about changes in their respective legislation to the extent that these changes affect the application of this Agreement.
10. The assistance referred to in paragraph 1 shall be provided free of charge, subject to any arrangement reached between the Competent Authorities and Competent Institutions for the reimbursement of certain types of expenses.
11. Any exemption granted in the territory of one of the Parties from stamp duty, notarial or registration fees in respect of certificates and documents required to be submitted to the Competent Authorities and Competent Institutions in the same territory, shall also apply to certificates and documents which, for the purposes of this Agreement, need to be submitted to the Competent Authorities and Competent Institutions in the territory of the other Party. Documents and certificates required to be produced for the purpose of this Agreement shall be exempt from authentication by diplomatic and consular authorities.
12. Unless disclosure is required under the laws of a Party, any information about an individual which is transmitted in accordance with this Agreement to a Competent Authority or a Competent Institution of that Party by a Competent Authority or a Competent Institution of the other Party is confidential and shall be used only for the purposes of implementing this Agreement and the legislation to which this Agreement applies.
13. In no case shall the provisions of paragraphs 1 and 4 be construed so as to impose on the Competent Authority or Competent Institution of a Party the obligation:
- (c) to carry out administrative measures at variance with the laws or the administrative practice of that or the other Party; or
 - (d) to supply particulars which are not obtainable under the laws or in the normal course of the administration of that or the other Party.
14. Notwithstanding any laws or administrative practices of a Party, no information concerning a person which is received by that Party from the other Party shall be

transferred or disclosed to any other country or to any organisation within any other country without the prior written consent of that other Party.

15. In the application of this Agreement, the Competent Authority and the Competent Institution of a Party may communicate with the other Party in any of the official languages of the Parties.
16. An application or document may not be rejected by a Competent Authority or Competent Institution solely because it is in an official language of the other Party.

Article 18 Administrative Arrangement

3. The Competent Authorities of the Parties shall establish, by means of an Administrative Arrangement, the measures necessary for the implementation of this Agreement.
4. The Competent Authorities shall appoint liaison bodies which are to be listed in the Administrative Arrangement.

Article 19 Dispute Settlement

3. The Competent Authorities of the Parties shall resolve, to the extent possible, any difficulties which arise in interpreting or applying this Agreement according to its spirit and fundamental principles.
4. The Parties shall consult promptly, whether through diplomatic channels or otherwise, at the request of either Party concerning matters which have not been resolved by the Competent Authorities in accordance with paragraph 1.

Article 20 Review of Agreement

Where a Party requests the other to meet to review this Agreement, the Parties shall meet for that purpose no later than six months after that request was made and, unless the Parties otherwise arrange, their meeting shall be held in the territory of the Party to which that request was made.

PART VI**TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS****Article 21
Transitional Provisions**

5. In determining entitlement to a benefit under this Agreement, insurance periods under the legislation of the Republic of Latvia and periods as an Australian resident, periods of Australian working life residence, and any fact or event relevant to that entitlement completed before the entry into force of this Agreement shall also be taken into consideration.
6. In relation to the Republic of Latvia, paragraph 1 shall not apply where a benefit has already been awarded under the legislation of the Republic of Latvia for periods prior to the commencement of this Agreement.
7. Subject to the legislation of either Party, this Agreement shall not result in any reduction in the amount of any benefit to which entitlement was established prior to its entry into force.
8. Article 8, paragraphs 2, 3 and 4 shall apply from the date of entry into force of this Agreement, notwithstanding that the work undertaken by reference to these paragraphs may have commenced before this Agreement entered into force.

**Article 22
Entry into Force**

This Agreement is concluded for an indefinite period and shall enter into force on the first day of the second month following the month in which the last written notification is exchanged by the Parties through the diplomatic channel notifying each other that all matters as are necessary to give effect to this Agreement have been finalised.

**Article 23
Termination**

3. Subject to paragraph 2, this Agreement shall remain in force until the expiration of 12 months from the date on which either Party receives from the other written notice through the diplomatic channel giving notice of termination of this Agreement.
4. In the event of termination, this Agreement shall continue to apply in relation to

all persons who:

- (a) at the date on which termination takes effect, are in receipt of benefits; or
- (b) prior to that date have lodged claims for, and would be entitled to receive, benefits by virtue of this Agreement; or
- (c) immediately before the date of termination are subject only to the legislation of one Party by virtue of paragraph 2, 3 or 4 of Article 8 or Article 9 of Part II of the Agreement, provided the employee or self-employed person continues to satisfy the criteria of that paragraph.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE in two originals at Riga this 7th day of September, two thousand and eleven in the Latvian and English languages, each text being equally authoritative.

FOR THE REPUBLIC OF LATVIA

FOR AUSTRALIA

ILONA JURŠEVSKA

DR.RUSEL TROOD